

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177	Letna inozemstvo . . . » 15.000
PODUREDNIŠTVO:	Letna inozemstvo, USA dol. 18
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 14 (1547)

Gorica - četrtek, 5. aprila 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Drama velikega tedna Spet predčasne volitve

Zgradba velikega tedna ima značaj velike drame, v katero so zajeti vsi verniki, ki so deležni Kristusovega življenja.

Uvod v to dramo: obhajanje svetne nedelje.

1. dejanje: Veliki četrtek, skupnost ljubezni - spomin zadnje večerje, ustanovitev duhovništva.

2. dejanje: Veliki petek - sporočilo o odrešenem trpljenju. Cerkev se pridružuje križanemu Kristusu, ki po njej moli za človeštvo; človek s češčenjem križa priznava svojo hvaležnost in prejme sveto obhajilo kot znamenje pridružitve njegove smrti.

3. Velika sobota - razplet drame velikega petka in vključitev človeka po krstu v ta razplet.

4. zaključek: Velikonočno slavlje ob vstalem Kristusu.

VELIKI ČETRTEK nam daje priložnost, da obhajamo dve temeljni sestavini krščanskega življenja: evharistijo - vir moči in poroštvo večnega življenja; skupnost - znamenje uresničene krščanske ljubezni po Kristusovem zgledu. Obe sestavini imata neprestano gibalno in nosilca v duhovništvu.

Za kristjana je vir življenja tam, kjer je bilo vloženega največ napora in trpljenja, zato je VELIKI PETEK v svetem tridnevju povezovalni člen, kjer vernik v neposredni drži prizna križ in trpljenje. Ko razmišlja o smrti, se odloča za življenje. Zato so važne vse sestavine bogoslužja velikega petka, ki naj bi zajele celotno kristjanovo osebnost: razum pri poslušanju poročila o Gospodovem trpljenju, čustva pri molitvi, telo pri poljubljanju križa in pri obhajilu.

Liturgija VELIKE SOBOTE ali velikonočne vigilijske je prehod iz smrti v življenje. Kristus nas ne zapusti pred najboljšim koledarjem trenutkom — smrtjo. Ne umolkne ali obstane, ampak gre pogumno do konca. Kjer nas noben glas ne more več doseči, tam je On. Smrt, ki je za človeka bila grozna kakor pekel, sedaj ni več strašna. Sredi smrti je življenje, sredi smrti prebiva ljubezen. Tam, kjer vsi človeški nauki in ideologije obmolkejo, tam se pravzaprav šele začne veliko sporočilo skrivnostnega telesa Cerkev. Zato je velika sobota dan velikega prehoda ali prestopa iz smrti v življenje. Iz celotne velikonočne vigilijske je razvidna pot, ki jo verniki s svojimi duhovniki prehodijo v skrivnostnem pohodu iz smrti greha v življenje Kristusa. (Slavlje luči, besedno bogoslužje, krstno bogoslužje, evharistično bogoslužje.)

KAKO PREŽIVETI VELIKI TEDEN

Vedno bolj prihaja v ospredje vprašanje, kako naj verniki preživijo veliki teden in kako naj se vživijo v veliko dramo tega tedna, ko nas bogoslužje spremlja od slovesnega Jezusovega vhoda v Jeruzalem, mimo dvorane zadnje večerje in mimo križa na Kalvariji do groba in Jezusovega vstajenja na veliko noč. Vprašujemo se, kaj naj bi vernikom svetovali in kaj naj bi jim pripravili, da bi lahko res veselo praznovali veliko noč.

Vedno so bili po cerkvah obredi velikega tedna, a doživljanje Jezusove smrti na križu in njegovega vstajenja iz groba je prišlo bolj do izraza v ljudski pobožnosti in v raznih navadah ter običajih, o katerih nam sedaj govorijo skoraj le še spominske knjige.

Cerkev je stare in častitljive obrede spremenila in jih prilagodila današnjemu verskemu čutu, a zdi se, da je vse skupaj ostalo na precejšnji višini, ki more zadovoljiti le liturgično izobraženega vernika, in v precejšnji oddaljenosti od ljudske pobožnosti, brez katere si je težko predstavljati pravo doživljanje velikonočne skrivnosti.

DANASNJEMU ČLOVEKU JE VSE POSTALO NEKAM TUJE

Ljudje se ne znajo več zbrati v tihi molitvi pred križem in pred božjim grobom; ne znajo se več poveseliti na velikonočno

jutro pri zajtrku z blagoslovljenimi jedili; ni jim za to, da bi se vsaj v velikem tednu spravili z Bogom in prejeli Jezusa pod podobo kruha; misel na krst in na obveznost, ki so jih tedaj prejeli in na katere spominja velika sobota, jim je tuja. Vse skupaj je nekako osirotelo in zastarelo.

Nima smisla, da obkujemo stare čase. Zavedati se moramo, da je današnji človek, zlasti veren, pod hudim pritiskom zunanjega sveta, mode, javnega mnenja. Njegova skrb za zemeljsko veselje izvira iz dejanske potrebe, a kaj kmalu mu pove, da je pretirana skrb za tuzemsko veselje večkrat iskanje nekega nadomestka za pomanjkanje vere in ljubezni. Nima več časa za trenutke tišine, ki bi mu pomagala na poti do notranjega doživljanja velikonočne skrivnosti. Skoraj beži pred njo. Veseli se seveda velikonočnega praznika, lepo se nanj pripravi in zanj žrtvuje, a ne ve, kaj naj mu pomeni in kaj naj mu pove.

POTREBA SODELOVANJA IN PODOŽIVLJANJA

Ko v velikem tednu radovedni stopimo v cerkev, da bi videli, kakšna je udeležba pri svetih obredih, opazimo precej pobožnosti in zavzetosti, a število prisotnih pri obredih je kar pičlo. Zato je potrebno, da ljudi primerno pripravimo na odgovorno sodelovanje pri obredih.

Približati se moramo resničnemu Jezusu Kristusu. Vživeti se je treba vanj. Čim globlje bomo zaživeli ob njem, tem lepše nam bo zažarela podoba prave Cerkev, za katero Kristus kot za svojo ljubljeno nevesto skrbi in jo vrača nazaj k njeni pristni podobi, vedno znova jo potiska nazaj v bližino križa.

In v tej Cerkvici bomo našli tudi svojo pravo podobo. Nič se ne bomo čutili manjvredne, nič potisnjene na rob družbe, nič nam ne bodo hodili po glavi časi zmagovalne Cerkev, ampak si bomo zares želeli, da bi bila naša Cerkev čim bolj podobna Kristusu. Takrat bo v resnici močna in lepa in slavna. In tudi mi se bomo v njej počutili nad vse srečne.

Cas Kristusovega trpljenja, ki ga v velikem tednu še bolj živo doživljamo, je tudi tisti čas, ki mora v njem vsa človeška beda in stiska najti svoj pravi odgovor, svojo osmisilitve. Božji Sin je stopil v naše trpljenje in v našo stisko. Stopil je v sredino našega življenja in trpljenja nam enak v vsem, razen v grehu.

Kristus je stopil v našo stisko in trpljenje, vse to pritegnil k sebi in nesel s seboj v smrt in grob in skozi temno noč popolne zapuščenosti v svetlobo vstajenjskega jutra, v svobodo, v življenje. Potrebno je bilo, da je Kristus vse to pretrpel in tako šel v svojo slavo. Brez vstajenja bi bil razbičani Kristus in z njim tudi vse naše trpljenje velik zgodovinski nesmisel. Velika noč, ki bo prišla za velikim petkom, nam daje dokončen in osrečujoč odgovor. Za vsakim velikim petkom — velika noč. Kakor za Kristusa, tako za Kristusovega učenca in za Kristusovo Cerkev.

Odmerimo si zato nekaj svojega časa, nekaj tišine, in premislimo vse to in lahko še toliko drugih misli, ki nam jih narekuje veliki teden. Vzemimo resno velikonočni praznik, ki je Gospodov praznik. Naj nam ne bo žal, da smo stopili v cerkev, se udeležili pobožnosti in bili pri celih maši, ne kot radovedneži, ampak kot sodelavci v skupnosti božjega občestva. Šele tako si bomo lahko voščili: Veselo veliko noč!

DR. LOJZE ŠKERL

Papež deli zakramente

V nedeljo 25. marca pozno zvečer se je sv. oče vračal s pastirskega obiska v rimski župniji Sv. Križa. Spotoma se je ustavil pri šoli, ki jo vodijo redovnice presv. Srca. Zbrani so bili starši in njihovi otroci. Obisk je imel presenetljiv zaključek. Sv. oče je obljubil dvema deklicama, ki hodita v tretji in četrty razred, a še nista krščeni, da ju bo krstil med bližnjo velikonočno vigilijo. Prejeli bosta tudi prvo sv. obhajilo in birmo. Deklici sta sestrji, Klavdija in Roberta Boldi, stari 9 in 10 let.

V zadnjem desetletju se je že trikrat zgodilo, da je bil italijanski parlament razpuščen pred potekom zakonodajne dobe, ki traja štiri leta. Leta 1972 in 1976 je odlok podpisal državni predsednik Leone, to pot pa je bil k temu prisiljen Pertini. Pravijo, da je ta sklep sprejel zelo s težkim srcem in šele potem, ko se je prepričal, da dejansko ne obstaja nobena možnost več za rešitev zadnje vladne krize.

Ministrski predsednik Andreotti se je s svojo novo — peto — vlado predstavil najprej senatu, da mu izglasuje zaupnico. Dejansko si je ni želel, kajti prejel bi jo le, če bi zanj glasovali senatorji desno usmerjene »Democrazia nazionale«, ki v glavnem obsega bivše monarhiste in odpadnike od MSI.

Zgodilo se je pa tako, da so od DN štirje predstavniki glasovali za zaupnico, eden je bil proti, ostali pa so zapustili dvorano. Prav tako so zapustili dvorano senatorji liberalne stranke, Južnotirolske stranke in Union Valdôtain ter vsi dosmrtni senatorji vključno s Saragatom in Leonejem. Kljub temu bi Andreotti dobil en glas (151) večine. Odsotnost dveh demokratiziranih senatorjev je dala milostni udarec Andreottiju.

Pertinijev odlok o razpustitvi obeh zbornic je stopil v veljavo v torek 3. aprila potem ko je bil objavljen v Uradnem listu. Po zakonu morajo biti volitve najkasneje 70 dni po razpustu parlamenta. Če se bo vlada držala te skrajne meje, bodo volitve 10. junija, ko so istočasno volitve v evropski parlament. Edina težava je v tem, da se morajo te volitve

opraviti v enem dnevu, tj. v nedeljo 10. junija, medtem ko italijanske državnozborske volitve trajajo poldrug dan.

VSEDRŽAVNI KOMUNISTIČNI KONGRES V RIMU

Prav v dneh, ko je Andreottijeva vlada prejela v senatu nezaupnico in je Pertini razpustil obe zbornici, je pa v Rimu zasedal vsedržavni kongres PCI. Dejansko se je pokazalo, da se stranka v mnogočem vrača na stalniistična stališča, ki so navadnemu članstvu slej ko prej po volji.

Srednjeročne cilje PCI je razložil glavni tajnik partije Berlinguer. V poročilu, dolgem nad sto strani, je Berlinguer potrdil, da so zgodovinske korenine PCI v oktobrski revoluciji. Priznal je, da je kriza socialističnih držav v nerazrešenem vprašanju večje demokratičnosti navznoter in navzven. Omenil je dogodke v Indokini, pohvalil Sovjetsko zvezo zaradi umerjene reakcije nasproti Kitajski in se postavil na stran arabskih držav v bližnjevzhodni krizi. Glede notranjega položaja se je izrekel za koalicijsko vlado demokratičnih strank, v kateri naj bi bila PCI polno in enakopravno zastopana, kajti zrušenje nadvlade DC bi bilo v splošno korist italijanske družbe.

Ugo Pacchioli je Krščanski demokraciji očital, da je na terorizem odgovorila šibko in nedosledno. Pri tem pa ni hotel razložiti, zakaj ti teroristi pustijo komunistične veljake v blaženem miru, streljajo pa na demokrščanske predstavnike, policijske uslužbence in na podjetnike. Pecchioli dobro ve, da z atentati teroristi utirajo pot PCI na oblast, saj se ko-

munisti kažejo javnosti kot pristaši reda in zagotavljajo, da bi oni terorizem ob prevzemu oblasti takoj zatrl. Ponovila bi se zgodovina: tudi fašizem je prišel na oblast, ker si je ljudstvo želelo reda in bilo sito nasilja.

Z zanimanjem je javnost pričakovala referat Giancarla Pajette, ki je pri stranki izvedenec za zunanja politična vprašanja. Dejal je, da teži PCI k razpustu vojaških blokov, da je vloga evrokomunizma pomembna, da je PCI proti nadvladi nekih držav nad drugimi.

Na kongresu je tudi spregovoril tajnik PCI za Furlanijo-Juljsko krajino. Cuffaro. Omenil je pojav Liste za Trst, šovinistično gonjo proti Slovencem in povezoval Liste za Trst z nekaterimi narodnimi manjšinami za prihodnje volitve v evropski parlament, kar seveda komunisti obsojajo.

STALIŠČA SOCIALISTOV IN RADIKALOV

Na komunističnem kongresu je nastopil tudi načelnik poslanske skupine PSI Balzano. Njegov govor so delegati in gostje na kongresu precej zadržano sprejeli. Potem ko je omenil, kaj obe stranki družijo, je povedal, kaj jih loči. Omenil je leninizem, ki ga socialisti odklanjajo kot odklanjajo tudi zgodovinski kompromis. Komuniste je obdolžil, da so oni krivi za zadnjo vladno krizo.

Komuniste je zelo vznevoljilo, da je glavni tajnik PSI Craxi preprečil, da bi se komunističnega kongresa udeležil voditelj francoskih socialistov Mitterand, švedskih Palme in zastopnik zahodnonemške socialdemokratske stranke. Tudi jim ni bilo všeč, da je na radikalnem kongresu, ki se je istočasno vršil v Rimu, Landolfi v imenu socialistov sprejel ponudbo radikalov o zavezništvu in skupne liste za senat. Luciano Lama, vodja komunističnih sindikatov je s tem v zvezi pozval socialiste, naj ne sklepajo sporazumov z radikali, kajti med radikalnim voditeljem Pannello in celotno levico da zeva nepremostljiv prepad.

Pannella se je za nekaj časa pojavil na tribuni za goste, potem pa se vrnil na radikalni kongres. Na tem kongresu je označil komuniste za nove fašiste. Dejal je, da nosijo tudi partizani odgovornost za streljanje 335 talcev v Ardeatinskih jamah v Rimu, saj so dobro vedeli za nemško grožnjo in je bil uboj 33 nemških vojakov z nastavljenimi bombami pravi nesmisel. »Padli so mladi ljudje, ki so bili krivi le, da so nosili drugo uniformo,« je pribil radikalni pravak. Tudi se je izrekel proti dosmrtni kazni, ki jo preživlja nacist Hess v Zah. Berlinu, Raeder pa v Gaeti. Stališče komunistov da ga spominja na »linčanje Trockega«.

Jasno je, da izražena stališča socialistov in radikalov v komunističnih krogih niso najbolj prijetno odjeknila. Seveda jim bodo skušali dati čim manj pomena in jih bodo označili za rušenje enotnosti leveice.

V velikonočni številki boste med drugim lahko brali:

- 40 let smrti škofa dr. J. Gnldovca;
- Župnijski pastoralni sveti (dr. L. Škerl);
- Krajeplni slovar;
- Velika noč v umetnosti (Lev Detela) in še več drugih zanimivih člankov.

Sv. oče obsoja teroristične umore

Ob opoldanskem nedeljskem nagovoru 1. aprila je papež Janez Pavel II. omenil zadnje teroristične umore v Rimu, Londonu, Haagu in Spaniji ter dejal, da so ga ta dejanja zelo užalostila, a ne le njega, temveč vse, ki gojijo krščanska čustva in spoštujejo življenje, sveti dar božji. Veriga teh zločinov je že vse preveč dolga ter globoko ponižuje dostojanstvo in čast človeka.

Sv. oče ni imenoma imenoval žrtev teroristov, vsi so pa razumeli, na koga je mislil. V Rimu je bil ubit pokrajinski svetovalec DC Italo Schettini, v Haagu na Nizozemskem angleški veleposlanik, v Londonu konservativni poslanec Airey Neave, v Bilbao (Spanija) težko ranjen bivši župan Pilar Careaga.

»Prosim in želim — je še dejal sv. oče —, da bi vsi doumeli, da se pravične družbe ne da zgraditi s sovraštvom in nasiljem. Približajmo se v teh dneh Gospodovega trpljenja Kristusu, ki je umrl za naše rešenje in nam dosegel božje odpuščanje. To naj nas vzpodbudi, da bomo pospeševali med ljudmi bratstvo in ljubezen.«

MILENA MERLAK

CVETNA NEDELJA DUHA IN SRCA

Zakaj je na cvetno nedeljo naš duh tako svetel in srce polno veselja? Zakaj so še drevesa, polja, travni in gozdovi polni na novo vzbrstelega upanja? Celo velemestni trušči in hrušči obliva val mehke svetlobe.

Vsak cvetoč rožni grm nas danes spominja na Jezusov prihod v Jeruzalem, na sproščeno veselje, ki je takrat dehtelo v zraku in z novim upanjem prekrvalo duh in srce številne množice. Vsi so ga pozdravljali, si želeli vsaj z očmi dotakniti se njegovega belega oblačila in skrivnostnega smehljaja, ki mu je razsvetljeval obraz.

Prišlo so, da vidijo božjega kralja in odrešenika, prišli so sami od sebe, brez strahu in srcu. Noben oblastnik jim ni tega ukazal. Številna jeruzalemska množica je šla Jezusu naproti, ker jo je gnalo notranje hrepenenje po božji dobroti in ljubezni, ker si je tudi sama želela živeti v svetu brez sovraštva, v svetu polnem božje in človeške ljubezni ter neskončnega upanja in zaupanja.

Ali si ne želimo isto tudi danes, na cvetno nedeljo, skoraj dva tisoč let po Jezusovem veselem prihodu v Jeruzalem? Ali ne gremo tudi danes z butarico ali šopkom vrbovih mačic svojemu odrešeniku naproti, v veri, da je med nami, da mu lahko zaupamo, vse zaupamo; ne le svoje ljubezni, ampak tudi lastno grozo in samoto in vse težke probleme, ki dandanes ogrožajo celotno človeštvo. Ali ni sam rekel, da ostane z nami do konca sveta? In komu naj verujemo brez dvoma v srcu, če ne Njemu? Ze jutri bo zapustil cvetno nedeljsko slavlje in prostovoljno vzel kليل trpljenja v roke, da nas odreši s svojo smrtjo na križu.

Toda danes je še cvetna nedelja, rumeni cvetovi trobentic se odpirajo soncu, drevesa se odejajo v praznično zelenje, butarice in mačice dišijo pod svečanimi oboki cerkvenih ladij in Jezusov skrivnostni smehljaj napolnjuje verna srca s svetlobo božje ljubezni in z neskončnim upanjem in zaupanjem.

Misli ob reviji Primorska poje

Zborovsko petje ima med slovenskim ljudstvom bogate in stare tradicije. To kaže velika prisotnost pevskega zborov na celotnem slovenskem ozemlju, in to še posebej v zamejstvu. Primorska pa je sploh ena najbolj znanih za aktivno izživljanje na pevskega področja, tako po številu in kvaliteti zborov kot tudi zborovske ustvarjalnosti naših skladateljev.

Vse to prihaja najbolj do izraza v velikih, lahko bi rekli množičnih pevske prireditvah naše dežele. Dvajset let že ima za seboj goriška Cecilijanka, ki je iz začetne skromne, a pomembne revije tekmovalnega značaja prerasla v veliko zborovsko manifestacijo zlasti goriškega petja.

Deset let manj pa ima revija Primorska poje, ki povezuje zore z obeh strani Primorske in tudi kaže na veliko tradicijo slovenskega zborovskega petja.

Nekje v sredi pa je nastalo — prav gotovo ne naključno — prav v Gorici mednarodno pevsko tekmovanje Seghizzi, ki je tudi imelo na svojih odskih koncertnih deskah veliko slovenskih primorskih zborov.

V teh vrsticah se bomo zaustavili ob reviji Primorska poje, ki je v soboto 31. marca v Trstu z nastopom najboljših ansamblov letošnje revije zaključila to pevsko prireditev. Tu ne bomo podajali poročil oz. kritik o posameznih izdajah in posameznih zborih, pač pa le nekaj splošnih misli ob tej množični zborovski reviji.

Kdo nastopa na tej reviji? Odgovor je enostaven in lahek. Sodelujejo navadno pevski zbori z obeh strani meje, amaterski seveda, ki gojijo ljubezen do slovenske zborovske pesmi. Gre razumljivo za zore svetnega značaja, saj so lani prireditelji to hoteli posebej — in polemčno — poudariti z izključitvijo tržaškega slovenskega cerkvenega zbora. Vsekakor pa sodelujejo danes zbori nekako obeh glavnih idejno-kulturnih usmeritev, ki jih trenutno premore slovenska manjšina.

Radi bi se posebej pomudili ob glasbenih merilih. Kateri zbori lahko nastopajo glede na stopnjo pripravljenosti in tehnične izvežbanosti? Reklo bi se, da lahko vsi. To je seveda tudi razumljivo, saj večina naših podeželskih zborov (koliko pa sploh je »mestnih« zborov?) deluje v pogojih, ki niso idealni in pač dosega srednjo povprečno stopnjo. Pri tem so seveda štete tudi izjeme v obeh nasprotujočih si straneh: imamo še nekatere res dobre pa tudi slabe zborovske ansamble. Vsi ti skupaj pa sestavljajo spektrum naše aktualne zborovske kulture na Primorskem.

Zborovski nastopi so vedno in vsekakor koristni, saj pomenijo pravo pevsko solo za zbor sam in pevce kot posameznike. Z medsebojnim poslušanjem si pevci izostrijo in izoblikujejo posluš in okus, obenem pa ob poslušanju napak ustvarjajo kritičen odnos do pevske tehnike in končno tudi do estetskega okusa.

Zbori sami radi nastopajo, saj pomeni prav nastop edino tribuno, kjer se lahko v javnosti izkaže sad dolgotrajnega dela in truda. Zato je treba nastopati in — seveda pa tudi študirati.

Na omenjeni reviji so zbori, kot vedno, nastopali po raznih krajih in dvorah. Nočemo na tem mestu delati nikake diskriminacije med zbori, menimo pa, da bi morali tudi nastope raznih zborov tako porazdeliti, da bi v večjih kulturnih središčih in dvorah nastopali predvsem bolj pripravljeni in izvežbani ansambli. Tako bi tudi širši javnosti omogočili, da lahko zlasti v velikih centrih sliši najboljše zore. Zakaj so prireditelji to naredili samo za Trst? Je morda mesto ob Soči manj kulturno?

Se beseda o programih. Na splošno je opaziti, tako v letošnji izdaji kot že prej, da je programska izbira v glavnem zelo standardna. Ena skladba je navadno iz italijanske dobe, druga partizanska, tretja kako znano delo primorskega skladatelja. Le redke izjeme so tisti zbori, ki se lotijo tudi polifonske glasbe (še tu navadno suvereno vlada vedno isti motet našega Gallusa!) ali pa kakih zahtevnejših skladb slovenskih in tujih avtorjev (letos smo zabeležili celo Hindemitha!). Verjetno bi kazalo nekoliko usmerjati tudi programsko politiko, da bi tako ne bili vedno priča enim in istim skladbam in preveč enolični slogovni smeri. Pevska revija mora namreč biti tudi ogledalo opravljenega dela in določenih umetniških dosežkov posameznih zborov.

Kako so sodelovali zamejski zbori? Od goriških sta nastopila tako mešani zbor Lojze Bratuž (v Kobaridu), ki je predstavil skladbe Josquina des Présa, Merkija in Kernjaka, ter moški zbor Mirko Filej na Proseku z deli Gotovca, Bučarja in Simonitja. Oba sta žela lep uspeh in pokazala

na resno pripravo ter vztrajno in sistematično delo.

Med ostalimi naj beležimo še zore Marjij Kogoj iz Trsta, zbor iz Štmarja v dvojni zasedbi, zbor Hrast iz Doberdoba, zbor društva Sedej iz Števerjana, mešani zbor iz Standreža, moški zbor Krmin-Plešivo, zbor Fantje izpod Grmade, dekliški zbor iz Devina in dekliški zbor z Vrha. Zbor Lojze Bratuž je nastopil tudi med najboljšimi na zaključni reviji v Trstu v soboto 31. marca.

Revija Primorska poje pomeni na vsak način lep prispevek k ohranitvi in širjenju slovenske zborovske glasbe na Primorskem. V tem smislu je njena vloga zelo pomembna in pozitivna. Zeleli pa bi, da bi se tudi določeni kriteriji, kot že prej omenjeno, spremenili in bi tako revija sama lahko nedvomno dosegla še višjo stopnjo na področju poustvarjanja naše pevske kulture.

BgsI

KRATKE NOVICE

• Hrvaška Cerkev pripravlja veliko romanje v Rim ob 1100-letnici priznanja hrvaške kneževine kot samostojne in neodvisne države. Ko je namreč knez Branimir pregal bizantinskega vazala Zdeslava, je poromal v Rim k papežu Janezu VIII. in ga prosil za blagoslov. Papež ga je 21. maja 879 blagoslovil v cerkvi sv. Petra in potrdil njegovo vladarsko oblast. Kasneje mu je pisal še posebno pismo, v katerem ga je pozval k spoštovanju božjih zapovedi in k spoštovanju Gospodovih služabnikov.

• Vodstvo vatikanskega radia je od ustanovitve leta 1931 v rokah jezuitskega reda. Za njegovo vzdrževanje daje Vatikan vsako leto okoli tri milijarde lir. Pri radiu je zaposlenih 300 oseb, med njimi 30 jezuitov. Zaradi finančnih težav se je zadnje čase začelo govoriti, da bo radio prevzela ustanova »Opus Dei« (Božje delo), ki jo je pred 30 leti ustanovil španski duhovnik Escrivá de Balaguer. Toda jezuitski vrhovni predstavnik p. Arrupe je pohitel z izjavo, da mislijo jezuiti ostati pri radiu vse dotlej, dokler jih papež ne bo odpoklical.

Milena Merlak

CVETNA NEDELJA - PRAZNIK ČLOVEŠKEGA ŽIVLJENJA

Kako veselo je na tisto cvetno nedeljo bilo! Ze zarana so Jeruzalemljani Jezusu naproti hiteli, polje in vrt in gozd so brsteli, zeleneli in cveteli in skupaj sta se veselila zemlja in nebo.

Danes spet prihaja Jezus skozi mestna vrata v belem oblačilu, neskončnega pogleda, sijočih las, prinaša v srcu mir, ljubezen do sočloveka-sobrata, vsemogočno doni njegov nežni, blagi, božji glas.

Danes Palestinci, Sirijci, Izraelci, vsi Arabci, tudi Egipčani, odlagajo orožje smrti, zasedeno zemljo zapuščajo zemljani, danes Jeruzalem joka solze veselja — za solzami trpljenja, ker Jezusova cvetna nedelja je praznik človeškega življenja.

Še en milanski dnevnik o Slovencih...

Poročali smo že o tehtnem in dolgem poročilu o slovenski manjšini v milanskem dnevniku »Il Corriere della sera«. V torek 20. marca pa je znani dnevnik »Il Giornale Nuovo«, prav tako iz Milana, prinesel na strani, posvečeni notranji politiki dolg dopis z naslovom na petih stolpcih, »Minacciati« in Friuli-Venezia Giulia i cittadini che parlano solo l'italiano («Ogroženi« v Furlaniji-Juljski Benečiji državljani, ki govorijo samo italijansko). V podnaslovu pa je med drugim zapisano: »Prevista l'obbligatorietà del bilinguismo per uffici e pubbliche concorsi« (Predvidena obvezna dvojezičnost v uradih in javnih natečajih). Dopis prihaja iz Gorice in izraža stališča in mnenja krajevne zveze borcev (Associazione combattenti) ter Lega Nazionale. V poročilu prinaša na dolgo nagibe, zaradi katerih je proti »diskriminacijskemu« zakonskemu osnutku PCI, ki bi Slovincem dajal neštevilne privilegije na škodo Italijanom. Nato časopis poroča o številu Slovincem v deželi, ki naj bi jih bilo po cenitvi znanege geografa prof. Valussija 4,3 % glede na prebivalstvo dežele, kar bi znašalo 52.206 Slovincem («Corriere della sera» nas je naštel 100.000!). V nadaljevanju omenja možnost, da bi v primeru izglasovanja zakona tudi v Gorici prišlo do mestne liste (Lista civica) kot v Trstu, ter naj bi že krožila imena kandidatov. V drugem delu članka prinaša glavne člene zakonskega osnutka komunistične partije v zvezi zlasti z rabo slovenskega jezika.

Poudarek milanskega dnevnika na »ne-

V zadnjem času se je znova nabralo nekaj novic o naših misijonarjih. Zato jih posredujemo našim bralcem in prijateljem misijonov.

Andrej Majcen bo kmalu prišel v Rim. Tja ga je povabil msgr. Jezernik. Oglasil se je z razglednico in pravi: »Iz Tajpeja, kjer sem uredil moja potna dovoljenja, sem se še peljal k dr. Janežu v njegovi krasno urejeni bolnici. Lep pozdrav vsem pri Katoliškem glasu, ki se nas vedno radi spominjajo. Čez en teden zapustim Formozo in ostanem nekaj dni v Hongkongu.« Podpisan je tudi dr. Janež.

Kmalu za prvo je prišla še druga razglednica. A. Majcen je pred odhodom obiskal še s. Rozalijo Brilej v Peipuju, kamor je prihitela tudi s. Anica Miklavčič. Tako se je na Formozi znašla skupaj »striperesna detelja«, ki vse lepo pozdravlja. Zadnji pozdrav je prišel že iz Hongkonga. Podpisan sta A. Majcen in Stanko Pavlin.

Radko Rudež se oglašja s pismi. Njegovo misijonsko področje je težko. Živi z nekim drugim ameriškim patrom jezuitom. Področje sta si razdelila tako, da je na p. Rudeža odpadel večji in težji del. Vendar je s svojo vedrostjo in neutrudnostjo pri delu dosegel že lepe uspehe. V nekem pismu piše: »Sv. obhajila so se močno dvignila, obisk verouka tudi.« Ob nedeljah ima redno tri, štiri maše.

Z Madagaskarja se je s posebnim pismom javil g. Rok Gajšek, ki je bil na dopustu v Sloveniji. Predno se je vrnil na Madagaskar, se je ustavil tudi v Gorici in govoril po Ljudskem radiu. Tisti večer je pa bilo zelo grdo vreme, zato se je oddaja bolj slabo slišala. Njegovo pismo bomo posebej objavili.

Iz Slonokoščene obale je pisal g. Ivan Bajec, škofjski misijonar iz koprške škofije. »Čeprav sem tu šele tri leta, bom letos prišel na dopust. Takšna je navada tukajšnjih misijonarjev.«

Ivan Štanta z Madagaskarja pa pravi: »Dela je dosti. Pretekli mesec smo izgubili dva patra. Eden je umrl v prometni nesreči, drugi pa je odšel v Italijo, da vstopi med benediktince. Tretji pa je šel domov, ker ima mamo bolno. 15. avgusta bo posvetitev nove stolnice v Ihosy. Vsem bralcem voščim krščansko doživete veliko nočne praznike.«

Kongres stranke Union Valdôtain

Od 23. do 25. marca je bil v Dolini Aosta prvi državni kongres stranke Union Valdôtain, ki je glavno politično predstavništvo francosko govoreče manjšine. Kongresna dela so potekala v znanem turističnem središču Saint Vincent. Celotno zborovanje je imelo letos vse večji pomen in vlogo, ker se je odvijalo tudi v znamenju povezave manjšinskih strank in gibanj v pripravi na možen skupni nastop za evropske volitve.

V Dolini Aosta je na lanskim volitvah Union Valdôtain dosegel velik volivni uspeh in si tako sedaj pripravlja tudi novo in močnejšo strankino ureditev in organizacijo. Ima tudi svojega predstavnika v senatu. Naj tu še dodamo, da posebni statut dežele Aosta izenačuje francoski jezik z italijanskim. Tako ima francoščina svojo uradno vlogo tudi v javnosti. Topografski napisi so v krajih s francoskim izvirnim imenom izključno francoski. Na šolah,

ki so nekako dvojezične, so vsi napisi v obeh jezikih. Naravno, da so zato tudi uradna dela kongresa potekala vsa v francoskem jeziku. Sedanji kongres valdostanske stranke pomeni tudi začetek borbe za večjo avtonomijo, v samem geslu v kongresni dvorani občinske palače v Saint Vincentu pa je bila tudi zahteva po samoodločbi.

Prva dva dneva kongresa sta bila posvečena notranjim problemom stranke in njeni politični liniji ter programu, obenem pa tudi volitvam novih strankinih organov.

V nedeljo 25. marca pa so bili na sporedu pozdravni nagovori drugih manjšinskih strank in avtonomističnih gibanj alpskega loka. Udeleženi so bili še predstavniki iz francoske Savoie in belgijskih Frizijcev. Na kongres je bila tako povabljen tudi Slovenska skupnost; njeno delegacijo so sestavljali predsednik deželnega sveta Andrej Bratuž ter predstavnik mladinske komisije oz. sekcije iz Trsta in Gorice Ivo Jevnikar in Ileana Sirk. Predsednik deželne SSK je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril pomen povezave manjšinskih strank in prispevek, ki ga hoče dati slovenska stranka na poti evropske gradnje. To pa seveda le v pristnem manjšinskem sodelovanju in zato SSK ne more sprejeti v ta okvir tistih avtonomističnih gibanj oz. list, ki v krajevnem merilu vodijo izrazito protislovensko gonjo.

Kongres Union Valdôtain je vzbudil veliko pozornost tudi v vsedržavnem tisku, ki je veliko poročal o delu in problemih valdostanske skupnosti. Po tem kongresu bo gotovo v najkrajšem času prišlo do končnih sklepov v zvezi s skupnim nastopom manjšinskih strank za bližnje evropske volitve.

Avtonomni šolski okraji

Obžalujem, da tudi Vaš list (glej Katoliški glas z dne 8. marca 1979) ni točno posredoval bralcem moja stališča (ki so že zdavnaj tudi stališča socialistične stranke) glede šolskih okrajev in drugih organov, ki naj bi bili potrebni slovenski šoli.

Zadostovalo bi napisati, da je Pečenko poudaril tudi potrebo po »avtonomnih slovenskih šolskih okrajih« (in ne okraja) in ustanovitvi deželnega sveta ter imenovanja deželnega skrbnika za slovenske šole. Pristranske pozdrave

Josip Pečenko

P. S. - Da to stališče ni več »glas vpjočega v puščavi«, dokazuje članek dr. Brancatija (predsednika deželne komisije za kulturo, prosveto in šolstvo) v »Voce Isontina« z dne 10. marca 1979, katerega ste gotovo že gotovo pozorno prebrali. Trst, 21. marca 1979

Stališča ravnatelja inž. Josipa Pečenka glede »avtonomnih slovenskih šolskih okrajev« so znana. Že od vsega začetka je omenjeni profesor zagovarjal stališče, da bo na podlagi sedanjih zakonskih uredb lažje doseči več slovenskih šolskih okrajev kot pa enega samega deželnega. To stališče si je osvojila tudi deželna socialistična stranka. Sedaj se je oglašil še dr. Brancati v »Voce Isontina«, ki je zavzel slično stališče. Velika večina slovenske javnosti pa vztraja pri mnenju, da bi samo enoten deželni šolski okraj zagotovil slovenskemu šolstvu tudi po reformi višjih srednjih šol primeren razvoj kot ga naša zamejska skupnost potrebuje. Razcepljeno na dva okraja bi ostalo slovensko šolstvo zlasti na Goriškem okrnjeno in bi v Slovenski Benečiji ostali brez upanja na ustanovitev šol s slovenskim učnim jezikom.

Mnenje, da bi dva okraja lažje dosegli kot enega, je varljivo. Kajti brez politične volje pri velikih strankah v deželi in v državi ne bomo dosegli ne enega ne dveh okrajev. Če pa pride do take politične volje, ne bo težko v parlamentu prilagoditi zakona potrebam slovenskega šolstva v naši deželi in naši zahtevi po enem slovenskem šolskem okraju. Saj bi v vsakem primeru morali spremeniti sedanje poverjene dekrete. Da je ob politični volji vsedržavnih strank, zlasti DC, PCI in PSI to izvedljivo, je potrdil poslanec Santuz ob srečanju v Sovodnjah.

Značilna izjava Mihajlova

Prof. Mihajlo Mihajlov, ki je trenutno v ZDA, je dal 20. februarja letos sledečo izjavo za tisk:

Ker sem zankrat preložil svojo name-ravano vrnitev v Jugoslavijo in sem še vedno v ZDA, se čutim dolžnega dati pojasnilo.

Za jugoslovanske disidente je problem materialnega obstoja pogostokrat veliko težji kot vsa politična in policijska preganjanja. Gonja proti jugoslovanskim disidentom, ki se je začela 20. decembra 1978 med 2. plenomom centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, in zlasti ton časopisnih napadov name, ki se še nadaljujejo, ne pušča nobenega dvoma, da mi bo po vrnitvi v Jugoslavijo vzet najmanj potni list in tako ne bom mogel več potovati v tujino. Zato moram zankrat še ostati v ZDA, da si bom tako zagotovil obstoj po svoji vrnitvi. Na Zahodu pa bom moral omejiti svoje javne nastope in se posvetiti dokončanju knjig, ki bodo obenem z vrsto predavanj na nekaterih univerzah moj edini vir dohodkov. To sem primoran storiti, kajti v Jugoslaviji mi ne dajo možnosti zaslužka za preživljanje.

Komentar k tej izjavi si lahko bralec ustvari sam.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Pod streli dveh teroristov je padel v Rimu demokristjanski svetovalec 58-letni odvetnik Italo Schettini. Bil je tudi upravnik stanovanj. Ker je zadnje čase podpisal več izgonjskih pozivov, mu to seveda prizadeti niso v dobro šteli.

■ Od 31. marca Anglija na Malti nima več svojih oporišč. Malteška vlada je do slej prejemale zanje 150 milijonov dolarjev na leto. Zadnje čase se je vedno bolj bratila z Libijo, ki je bogata na nafti in zato tudi bogata na dohodkih. Bodočnost ne pokazala, če je bila politika sedanje laburistične vlade Dom Mintoffa za 310.000 Maltežanov pravilna.

■ Z enim glasom večine (311:310) je v Londonu laburistična stranka Jamesa Callaghana med glasovanjem o zaupnici doživela pekoč poraz v spodnjem domu britanskega parlamenta. Zaradi tega je kraljica Elizabeta II. razpustila parlament in glasila volitve, ki bodo 3. maja. Konservativna stranka, ki jo sedaj vodi dinamična Margaret Thatcher, ima to pot lepe možnosti, da se po 5 letih vrne na oblast.

■ Nov zgodovinski dogodek na Bliznjem vzhodu. V začetku tega tedna je Egipt obiskal predsednik izraelske vlade Begin. Ob vznjožju piramid je dal izjavo: »Postajamo prijatelji in začnemo tisto medsebojno sodelovanje in vzajemno pomoč, ki pomenita docela novo obdobje. Za to se moramo zahvaliti pogumnemu dejanju predsednika Sadata in našima narodoma.«

■ Na konferenci zunanjih ministrov arabskih držav v Bagdadu so bili zoper Egipt, ker je sklenil mirovni sporazum z Izraelom, sprejeti zelo ostri sklepi. Priporočeno je bilo, naj posamezne države prekinajo v teku enega meseca s Sadatovo vlado vse politične in diplomatske stike. Sedež Arabske zveze naj se prenese v Tunis. Ukine naj se dobava nafte iz arabskih držav kakor tudi vsa posojila in gospodarska pomoč.

■ V petek 30. marca in v soboto 31. marca so se morali Iranci izreči, ali so za islamsko republiko. Čeprav bodo uradni rezultati o referendumu znani šele čez teden dni, pa naj bi po neuradnih podatkih glasovalo za predlog Homeinija kar 97,8 odst. volivcev. Vendar povesod ni potekalo gladko. Turkmenici, manjšina na meji s Sovjetsko zvezo, nito hoteli odpreti volišč. Tudi Kurdi so ostali do volitev hladni. Tako v mestu Mahabad 90 odst. Kurdov ni glasovalo.

■ V bližini mesta Harrisburg v Pensilvaniji (ZDA) je prišlo v jedrski elektrarni do okvare, zaradi česar so začele uhajati radioaktivne snovi. Pensilvanski guverner je odredil stroge ukrepe za zaščito prebivalstva, v javnosti pa se je znova sprožila polemika o umestnosti uporabe atomske energije za miroljubne namene.

Podoba in delo dekana v preteklosti in v sedanjosti

»Jaz sem sredi med vami kakor tisti, ki streže« (Lk 22,77).

Dekan je duhovnik, ki ga škof postavi na čelo dekanije, to je okraja, na katerega je razdeljeno ozemlje škofije in ki obsega več župnij. Njegovo delovanje je določeno v zakoniku cerkvenega prava, v škofijskih sinodah, sedaj tudi v odlokih drugega vatikanskega cerkvenega zbora ter v škofijskih odlokih. (O tem bo izšel poseben članek.)

V goriški škofiji — od leta 1968 — duhovniki dekanije-pastoralnega področja volijo za dobo treh let svojega dekana-predsednika pastoralnega področja. Volijo tudi v škofijski duhovniški svet za dobo treh let predsednika in dva člana Duhovniškega področja. Ravno tako za dobo treh let volijo goriški slovenski duhovniki škofovega vikarja za Slovence, duhovniki vse škofije pa generalnega vikarja. Škof nato poveri izvolitve. Da bi zagotovili povezanost s preteklostjo, so ti lahko ponovno izvoljeni. Tako na primer je bil sedanjí slovenski dekan izvoljen v Duhovniški svet kot svetovalec že od njegove ustanovitve pred desetimi leti in je bil za pretekla tri leta izvoljen za predsednika Duhovniškega slovenskega področja, sedaj je bil pa izvoljen za tri leta za predsednika slovenskega duhovniškega področja in za predsednika slovenskega pastoralnega področja-dekana.

PASTIR VODNIK

Služba dekana je bila v preteklosti zelo pomembna in je vzbujala globoko spoštovanje. Njegova vloga ni bila nikoli samo pravna, kot nositelja oblasti in dostojanstva, ampak deloma tudi dušnopastirska. Današnji dekan v polni meri ohranja podobno in delovanje dekana v preteklosti, sprejema pa nove poglede in zahteve cerkvenega zbora v zvezi s prenovljenim pojmom Cerkve kot Kristusovega občestva in služb v njej. Kot so ti novi pojmi in pogledi vsakemu verniku vir zadovoljstva in veselja, toliko bolj so to dekanu, ker daje njegovi službi nov pečat, novo sprejemljivejšo obliko.

Vsakdo, ki vodi, mora imeti vedno pred očmi resnico, da je pastir vodnik v polnem pomenu Jezus sam, ki je rekel apostolom: »Vi se ne dajte klicati z imenom "rabbi" učitelj, zakaj eden je vaš učitelj, vi vsi ste pa bratje. Tudi ne kličite nikogar na zemlji za "očeta", zakaj eden je vaš Oče, tisti, ki je v nebesih. Tudi se ne imenujte vodniki, zakaj eden je vaš vodnik, Kristus. Kdor je največji med vami, bodi vaš strežnik« (Mt 23, 8-11).

Strežba, služba bratom, v tem je Kristus nakazal bistvo vsakega vodstva v Cerkvi, vsake oblasti, od največje do najmanjše. Zavedati se pa tudi moramo, da so novi pojmi Cerkve-Kristusovega občestva in novi pojmi vzajemnosti in sodelovanja v njej v soodgovornosti in soodločanju enaki onim prvotne Cerkve, to je Cerkve prvih stoletij. Tako je npr. sv. Ciprijan, veliki škof Kartagine v severni Afriki, ki je umrl kot mučenec leta 258, pisal nekaj pred smrtjo:

»Ciprijan, bratom presbiterjem (duhovnikom) in diakonom pozdrav. Kar so mi pisali naši tovariši presbiterji, temu sam nisem mogel odgovoriti, zakaj od začetka svojega škofovstva sem sklenil, da ne bom ničesar delal po svoji volji in brez vašega sveta in brez soglasja ljudstva. Ko o milosti božji pridem k vam, bomo skupaj, kakor terja medsebojno spoštovanje, pretresli, kaj se je storilo ali kaj je treba storiti.«

V tem je načelo »zbornosti«, ki jo je povel zadnji cerkveni zbor, ki o njej govori sedanjí papež ter daje tudi navadnemu dekanu-predsedniku področja novo vrednost in mu vliva poguma za njegovo zahtevno delovanje.

V GORIŠKI ŠKOFIJI

Goriški duhovniki smo obravnavali vlogo dekana celo lansko leto, ko smo v škofijskem duhovniškem svetu razpravljali o dokumentu »Pastoralna področja, župnije in središča medžupnijskih služb«. Dokument je nato škof odobril v odloku 15. novembra lani. Soglasno smo slovenski duhovniki sprejeli možnost, ki je dana v odloku, da na slovenskem področju istovestimo obe službi: predsednik pastoralnega področja-dekan je istočasno predsednik duhovniškega področja. Združili smo zato laike in duhovnike v eno samo ustanovo v gotovosti večje enotnosti in večjega uspeha dušnega pastirstva med Slovenci goriške škofije.

Pretekli dve leti smo si tudi zelo prizadevali, da bi nam škof imenoval »generalnega vikarja za Slovence«, kot je to v škofijski Bocen-Briksen na Južnem Tirolskem v Italiji in v večini narodno mešanih škofij v inozemstvu. Edino taka cerkvena oseba bi nam namreč zagotovila enakovred-

nost in enakopravnost z italijansko večino v škofiji. Po škofovi želji smo sprejeli »škofovega vikarja za Slovence« za dobo treh let, v gotovosti, da bo takrat škof ugodil našim upravičenim željam.

Na sestankih smo tudi skušali nekoliko opredeliti delokrog škofovega vikarja z ozirom na potrebe naše manjšine na Goriškem in v Italiji in da bi oba, tako škofov vikar za Slovence kot slovenski dekan, izstopila precej jasno glede delitve dela in glede čim tesnejšega sodelovanja med njima.

Na treh letošnjih sestankih Slovenskega duhovniškega področja smo med drugim razpravljali o osnutku notranje ureditve slovenske dekanije; končno obliko ji bomo dali na sestankih dekanjskega sveta skupaj z laiki.

IZJAVE URADNE CERKVE

Cerkveni zbor pravi: »V škofijah naj bodo, kolikor je le mogoče, ustanovljeni sveti, ki bodo pomagali pri apostolskem delu Cerkve, tako glede oznanjevanja evangelija in posvečevanja, kakor tudi glede dobredelnega, socialnega in drugega delovanja, pri čemer naj složno sodelujejo duhovniki, redovniki in laiki... Takšni sveti naj bodo, če je le mogoče, tudi v mejah župnije ali na medžupnijski, medškofijski in tudi na narodni in mednarodni ravni« (Laiki, 26).

V zgoraj omenjenem škofovem odloku

o pastoralnih področjih je zapisano: »Člen 2: Vsako področje bo našlo primerne oblike notranje ureditve z ozirom na svoje posebne potrebe, da uresniči službe in pastoralne pobude in da pomaga predsedniku področja-dekanu v izvrševanju njegovih nalog.«

Cerkveno pravo, 2. vatikanski cerkveni zbor, škofijska sinoda in škof sam predvidevajo za dekana tako zahtevne osebne lastnosti značaja, duhovnosti in izobrazbe ter mu predpisujejo tako obširno področje delovanja — kot bomo videli v posebnem članku —, da v celoti tega nima in ne zmore en duhovnik sam. Edino rešitev je treba iskati tam, kjer jo je nakazal cerkveni zbor in smo jo sprejeli goriški slovenski duhovniki: v celotnem občestvu duhovnikov in laikov, ki se izraža v dekanij-skem zboru in v dekanijemskem svetu, ki iz tega izhaja.

Zavedamo se pa vsi, da ni dovolj nekaj organizirati, saj organizacija sama ne reši vprašanja, a na drugi strani se zavedamo, da edino organizacija lahko uvede skupinsko delo in še to pod pogojem, da se vsi — laiki in duhovniki — zavedamo svoje odgovornosti, če smo prepričani, da gre za našo stvar in ne za nekaj tujega; da gre za nekaj, kar nas osebno prizadene in da bo v bodočnosti odločilno vplivalo na verski in narodni obstoj in napredek slovenske manjšine pri nas.

Marjan Komjanc

Pesem mladih - mogočen slovenski praznik

Vsako pomlad prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu revijo otroških in mladinskih zborov. Letos je bila na vrsti v nedeljo 25. marca v Kulturnem domu že deveta taka prireditev. To je bil praznik petja, praznik naše mladine, praznik naše besede. Z eno besedo — mogočen slovenski praznik, ki ga bo težko pozabiti.

Take prireditve ob rekordni udeležbi otrok-pevcev (nad 700 jih je bilo) ter ob množičnem obisku občinstva nam dajejo pogum za nadaljnje delo.

Zato gre tu vse naše priznanje Zvezi cerkvenih pevskih zborov kot organizatorju, ki veliko dá na to, da slovenska pesem živi v naših šolah, v naših kulturnih domovih, cerkvah, društvih in krožkih. Zato ne štedi s svojimi močmi in se iskreno zavzema in skrbno organizira vsako leto revijo otroških in mladinskih zborov, revijo cerkvenih pevskih zborov v jeseni, božične koncerte ter tudi tečaj za pevce v matični domovini z željo po čim zrelejšem umetniškem petju ter poznavanju zakladov slovenske zemlje.

Nedeljski spored in izvajalce je predstavil Livij Valenčič. Priložnostni nagovor je imel prof. Humbert Mamolo in smo ga v celoti objavili v prejšnji številki našega lista.

Nato se je zvrstilo na odru 16 otroških in mladinskih zborov, ki je vsak podal tri pesmi. V letaku, ki je bil za to priložnost razdeljen med občinstvo, je rečeno med drugim, da sta besedilo in glasba enakovredni sestavini in prav v tem smislu so bile izbrane vse pesmi, saj je to pot prvič, da poleg skladateljevega imena zasledimo tudi pesnikovo ime. In kateri so vsi zbori?

Spored je začel otroški zbor Slomšek iz Bazovice, Padrič in Gropade (dirigent Barbara Kale), nadalje so se predstavili »Slovenski šopek« iz Mačkolj (Ljuba Smotlak), zbor Glasbene Matice - Trst (Igor Kuret), zbor osnovne šole »A. Gradnik« iz Repentabre (Marica Dolenc), zbor osnovne šole »Bazoviški junaki« iz Rojana (Mirjam Mikolj), zbor osnovne šole v Barkovljah (Vera Poljšak), zbor osnovne šole »I. Gruđen« iz Šempolaja (Ida Bitežnik). Prvi del je zaključil zbor iz Sv. Križa (s. Celina Kontelj). V drugem delu se nam je najprej predstavila osnovna šola »F. Bevk« z Opčin ter osnovna šola »D. Kette« iz Trsta. Vodila sta ju Branislav Lupinc in Marija Uršič.

Nad vse hvalevredno pa je, da so se letošnji reviji pridružile v posebnem številu tudi šole, kar je ves program poživilo in občutno pripomoglo k še večjemu uspehu Pesmi mladih. Mladinski zbori so nam pokazali, kako velik pomen ima glasba pri skladni rasti posameznikove in narodove osebnosti. Prav bi bilo, da se vsa ta mladina oklene in nadaljuje s tradicijo zborovskega petja in naj nima težav pri vključevanju v prosvetne ali cerkvene zборе.

Letošnji mladinski zbori so se pa takole zvrstili na odru: Glasbena matica Trst (Stojan Kuret), Slavček iz Nabrežine (Edith Kocjan), srednja šola »F. Erjavec« iz Rojana (Tomaž Simčič), srednja šola »Sv. Cirila in Metoda« pri Sv. Ivanu (Edith Kocjan), srednja šola »I. Cankar« od Sv.

Jakoba (Stojan Kuret) ter srednja šola »S. Gregorčič« iz Doline (Ljuba Smotlak).

Prireditev so počastili novi jugoslovanski konzul v Trstu, škofov vikar, šolski nadzornik, deželni svetovalec SSK dr. Stoka, dr. Lokar, dr. Dolhar, ugledni glasbeni gostje iz Ljubljane ter ravnatelj slovenskih šol na Tržaškem.

Nad vse mogočna in navdušujoča pa je bila skupna pesem, ko se je na odru zvrstilo nad 600 mladih grl ter ob spremljavi ansambla TAIMS, ki letos slavi deseto obletnico obstoja in se pripravlja na samostojen koncert v Kulturnem domu v Trstu 24. aprila letos, in pod vodstvom Franca Pohajača z zanosom zapeli »Veseli ringaraja« (besedilo Ljubka Šorli, glasba Zorko Harej).

Prireditev sama je izborna tekla, kljub temu pa bi bilo za prihodnje resno pomisliti, da bi jo razdelili na dva večera. Kazalo bi, da bi se en del ohranilo v Trstu v Kulturnem domu, drugi del pa naj bi se odvijal kje na deželi. Ali bi se morda ne dalo organizirati tudi, da bi se Pesem mladih združila in zaobjela tudi Goriško?

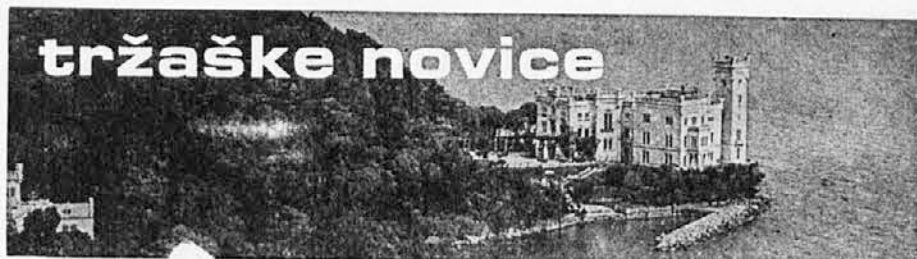
Iskrena hvala vsem, ki so poskrbeli za ta enkratni užitek. Tu je prav, da se seznamimo s čudovitim in globokim besedilom zaključne skupne pesmi, ki je kot nalašč izvenela v prijetnih akordih v tem mednarodnem letu otrok:

*Da imeli bi peruti,
kakor ptice male, nežne,
poleteli bi v dežele,
našim mišlim nedosežne,
preko čelega sveta,
kjer otroci so doma.
Z njimi v krog bi se združili,
jim ljubezen ponudili,
cvet iz našega srca.
In veseli ringaraja
od tečaja do tečaja
vsem naznanjal bi glasno,
da na svetu je lepo,
če si v sreči in nesreči
bratsko stisnemo roko.*

»Gadje gnezdo« v francoščini

V francoskem prevodu je konec lanskega leta izšel roman Vladimirja Levstika »Gadje gnezdo« (Un nid de vipère). Prevod je opravil André Désiré, kar je pisateljsko ime Alberta Rigouda. Ta je dalj časa živel v Sloveniji, kamor je prišel še pred prvo svetovno vojno (1911); tu se je spoprijateljil z mnogimi slovenskimi umetniki, tako z Zupančičem kot tudi s samim Vladimirjem Levstikom. Poučeval je namreč francoščino na zasebnih tečajih in se dobro seznanil tudi s slovenščino. Z V. Levstikom sta bila v stikih prav do smrti slednjega (1957).

»Gadje gnezdo« je najboljšo delo V. Levstika. Med tolikimi osebnostmi je v njem najbolje podan značaj matere Kastelke, ponosne gospodinjice na kmečkem posestvu, ki ji vojna vzame vse tri sinove. Pred leti je bilo delo uprizorjeno tudi na odru v Slovenskem gledališču v Trstu z naslovom »Kastelka«. Z njim je tržaško gledališče nastopilo po več primorskih krajih in želo povsod izreden uspeh.

tržaške novice

Spravne pobožnosti na Tržaškem

Spravne pobožnosti s priložnostjo za spoved bodo imele v naslednjih župnijah: Mačkolje v soboto 7. aprila ob 20. uri; Rojan v nedeljo 8. aprila ob 16. uri; Dolina v nedeljo 8. aprila ob 19. uri; Boršt v ponedeljek 9. aprila ob 20. uri; Boljunec v sredo 11. aprila ob 20. uri. Verjetno bodo spokornosti tudi v drugih župnijah.

V tržaškem mestu bodo na veliki četrtek 12. aprila sv. maše v spomin zadnje večerje po vseh cerkvah, kjer imajo redno nedeljsko mašo. Svete maše bodo ob 18. uri.

Z občnega zbora društva »Pravnik«

22. marca je bil končno po nekaj letih presledka redni letni občni zbor društva »Pravnik«, v katerem je včlanjenih večina slovenskih odvetnikov s Tržaškega in z Goriškega. Ta dogodek je toliko pomembnejši in razveseljiv, ker v zadnjem času ni bilo slišati o kakem večjem delovanju društva, predvsem ker so v zadnjih letih umrli nekateri ugledni slovenski odvetniki (dr. K. Ferluga, dr. F. Baša, dr. A. Kukanja, dr. F. Tončič).

Po poročilih podpredsednika dr. Branka Agneletta, ki je nadomestil pred kratkim umrlega predsednika dr. Tončiča, in tajnika dr. M. Bitežnika so udeleženci temeljito razpravljali o predlogu sprememb društvenih pravil; ugotovljeno je bilo namreč, da so pravila društva v marsičem zastarela in da ne odgovarjajo več stvarnosti današnje družbe niti zahtevam in potrebam slovenske narodne skupnosti v našem mestu.

Zato v prenovljenih pravilih izstopajo tri načelna stališča in sicer, da je društvo »Pravnik« združenje pravnikov (ne samo odvetnikov) slovenske narodnosti, ki živijo v deželi Furlaniji-Juliji krajini, da je namen društva proučevanje pravnih ved ter dajanje nasvetov in predlogov članom in zainteresiranim manjšinskim skupnostim pri študiranju in praktičnem izvajanju zakonov, razsodb, upravnih predpisov in raznih norm. Društvo nudi članom strokovno pomoč ter skrbi za strokovno usposabljanje pravnika naraščanja.

Iz gornjega sledi, da je lahko član društva vsak slovenski pravnik, čeprav ne izvršuje odvetniškega, sodniškega ali notarskega poklica; da si bo društvo prizadevalo za aktivno in trajno sodelovanje v vsakdanji narodni problematiki s slovenskimi organizacijami in da bo v največji meri gojilo stike s slovenskimi slušatelji pravne fakultete.

Po tem sodeč kaže, da se bo društvo »Pravnik« vključilo bolj aktivno v problematiko slovenske narodne skupnosti v našem mestu in prispevalo svoj delež v skupnih naporih pri zavzemanju za naše pravice. V novi odbor društva so bili izvoljeni: dr. Branko Agneletto, predsednik; dr. Mitja Bitežnik, podpredsednik; dr. Franc Škerlj, tajnik; dr. Jan Godnič in dr. Drago Stoka, odbornika; v nadzorni odbor pa: dr. Bogomir Senčar, dr. Egon Floridan in dr. Danilo Pieri.

Zborovanje Liste za Trst

V kinu Nazionale je v nedeljo 1. aprila vodstvo Liste za Trst priredilo zborovanje, na katerem je župan Cecovini sporočil, da se bo tržaška lista predstavila tako na prihodnjih parlamentarnih volitvah kot na volitvah za evropski parlament. Za te zadnje bo nastopila s svojimi kandidati na listi Union Valdôtain. Cecovini je tudi povedal, da so radikali ponudili skupen nastop, ki ga je pa on zavrnil.

»Ljubljanski dnevi v Trstu«

Na pravni fakulteti tržaške univerze so bili od 1. do 3. marca v okviru sodelovanja med filozofskimi fakultetama iz Trsta in Ljubljane »Ljubljanski dnevi v Trstu«. Medtem ko so lani tržaški docenti gostovali v Ljubljani, je letos svet ljubljanske fakultete pripravil za tržaško občinstvo bogat spored predavanj in okroglih miz.

Srečanje je začel dekan tržaške filozofske fakultete prof. Petronio, ki je razložil cilj in namene posvetov ter sodelovanja med obema univerzama. Tako tržaška kot ljubljanska univerza ne moreta mimo dejstva, da sta obmejni vseučilišči in da stojita na živem stičišču dveh kultur.

Predavanje o slovenski zgodovini in kulturi

V dvorani italijanske Ustanove za spoznavanje slovenskega jezika in kulture je univ. prof. Jože Pirjevec imel predavanje »Oris slovenske zgodovine in kulture«. Predavatelj je orisal našo zgodovino od

prihoda Slovencev v te kraje do druge svetovne vojne. Pri tem je omenil tudi glavne dejavnike, ki so vplivali na naš kulturni razvoj ter narodno osveščenost.

To je bilo prvo iz vrste šestih predavanj, ki jih bo zgoraj omenjena ustanova priredila za Italijane kot dopolnilo tečajem slovenščine. Sledila bodo predavanja o naši glasbi, pesništvu, pripovedništvu, gledališču ter o upodabljaljoči umetnosti.

Tržaški slovenski umetniki v Celovcu

V »Aula Slovenica« v Celovcu so v ponedeljek 26. marca odprli razstavo del tržaškega grafika Klavdija Palčiča, ki je bil pri tem osebno navzoč. Predstavitvi umetnika je sledil kratek kulturni spored, ki sta ga izvedla člana Glasbene Matice iz Trsta Odinea in Aleksander Vodopivec.

V četrtek 29. marca pa je bil istotam kulturni večer, ki so ga pripravili pesnik Miroslav Košuta, pisateljica Ivanka Herold ter recitatorja-člana SSG iz Trsta Bogdana Bratuževa in Anton Petje.

† s. Favstina Pavlin

Kongregacija šolskih sester je zopet postala revnejša za eno vzorno članico: našo dobro s. Favstino Pavlin je Gospod 14. marca odpoklical po večno plačilo.

S. Favstina se je rodila 27. maja 1894 v Ravnici ob vznožju Sv. gore. Njeni starši so bili globoko verni kmetje. V družini je bilo osem otrok. Najstarejša hči je postala redovnica križarka, a je kmalu po preobleki umrla. Tudi Lobjka, četrti otrok, je že v zgodnji mladosti hrepnela po redovnem življenju, toda zaradi materine bolezni in preobilnega dela ni mogla iti za svojim hrepnenjem. Šele po materini smrti po prvi svetovni vojni se ji je izpolnila srčna želja. Zaposila je za sprejem pri šolskih sestrah v Tomaju na Krasu, kjer je bila preobčlena 8. septembra 1924 in je dobila redovno ime Favstina.

Iz Tomaja je bila poslana v dijaški zavod Alojzijevešče v Gorici in je ostala tu, dokler ni fašistična oblast zavoda zatrla. Iz Gorice so jo predstojniki poslali v Belo peč, kjer je nad 30 let tiho in skromno opravljala trdo delo na polju in v hlevu. Belopečani so jo imenovali »La suora santa«. Duhovnik, ki jo je dobro poznal, se je izrazil, da bo po njeni smrti zbiral dokumente za njeno beatifikacijo. Lepo pričevalo!

S. Favstina ni znala italijanščine, a vsakemu, ki ga je srečala, je znala dati ljubezniv nasmehek, ki je namah osvojil srce. Zadnja leta je preživela v provincialnem domu v Trstu. Vsem je bila zgled tihe, skromne redovnice. Delo je posvečevala z molitvijo.

Draga s. Favstina, počivaj mirno v Njem, ki si ga vse življenje vdano ljubila in mu zvesto služila! In prosi ga, naj pošlje naši kongregaciji še mnogo takih svetih redovnic kot si bila ti! - Sosestra

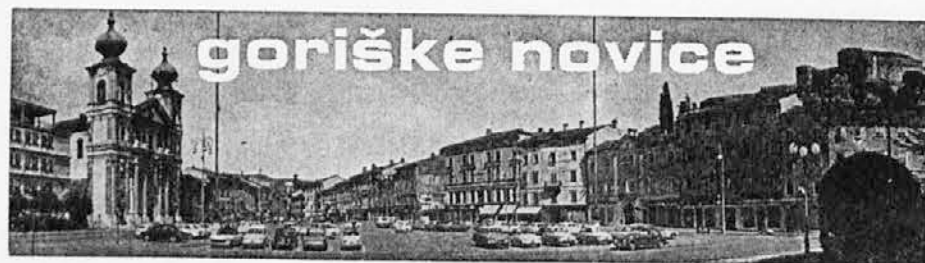
Sv. oče bo obiskal rojstni kraj svojega prednika

Sv. očeta je obiskala večja skupina romarjev iz Belluna. Po sprejemu so razne osebnosti povabile papeža, naj obišče rojstni kraj Janeza Pavla I. Predsedniku izseljencev iz Belluna Barcelonijju je papež dejal: »Zares moram priti v kraje papeža Lucianija. Upam, da bom mogel v kratkem.« Predsedniku province pa je rekel: »Prav rad, storil bom, kar bo možno. Pridem.« Tudi župniku iz Canale d'Agordo je pritrdil: »Moram priti v vas papeža Lucianija, moram priti. Upam, da bo to kmalu.«

● Kardinal Willebrands, ki vodi Tajništvo za ednost kristjanov, se je mudil štiri dni v gruzinskem mestu Tbilisi. Gruzija je ena sovjetskih republik. Willebrands je obiskal lani izvoljenega poglavarja gruzinske pravoslavne Cerkve »katolikos« Elija Siolasvilija.

● Ukrajinski kardinal Josif Slipyj, ki ima že 87 let, je ponovno izjavil v Rimu, da z Rimom združena ukrajinska Cerkve vzhodnega obreda mnogo pričakuje od sedanjega papeža, ker edino slovanski papež lahko razume trpljenje Cerkve, ki v Sovjetski zvezi ugodno niti obstajati ne sme. Kardinal je rimskim krogom od tej priložnosti očital, da so doslej Ukrajince tolažili le z besedami. Ponovno je Slipyj zahteval priznanje samostojnega ukrajinskega patriarhata. Tega priznanja se v Rimu branijo, češ da bi škodilo dialogu z rusko pravoslavno Cerkvijo.

Veliki teden v Gorici

Na oljčno nedeljo ob 9. uri v cerkvi sv. Ignacija slovenski peti pasijon. Opoldne bo pri Sv. Ivanu blagoslov oljk.

Na veliki ponedeljek in torek od 16. do 17. ure v stolnici ura češčenja.

Na veliki četrtek ob 20. uri maša v cerkvi sv. Ivana, nato češčenje Jezusa v božjem grobu: do 22. ure za žene in dekleta, od 22. do 23. ure za može in fante.

Veliki petek: ob 7. uri križev pot v stolnici. Od 10. do 11. ure pri Sv. Ivanu češčenje Jezusa v božjem grobu za osnovnošolske otroke, od 11. do 12. ure za srednješolce. Ob 17. uri obredi velikega petka pri Sv. Ivanu. Ob 20. uri v cerkvi sv. Ignacija zadnja postna pridiga in češčenje svetega Križa.

Velika sobota: obredi velike sobote pri Sv. Ivanu z začetkom ob 19.30.

Velika noč: ob 6.30 v stolnici vstajenska procesija in sv. maša ter blagoslov jedil. Ob 10.30 v stolnici slovesna maša g. nadškofa.

Novo poslopje za slovenske šole

V ponedeljek 2. aprila so se otroci, okoli sto po številu, preselili iz šolske stavbe v ul. Croce v novo šolsko poslopje, ki ga je goriška občina zgradila v ul. Campi. Nova šola je zelo prostorna, okrog nje veliko igrišče z vrtom, v neposredni bližini pa je že pod streho tudi stavba slovenskega vrtca. Okolica šole še ni dokončno urejena. Mnoga dela bodo končali v poletnih mesecih. Stavba je stala 380 milijonov lir. Otvoritvena svečanost bo še ta mesec in jo bodo priredili otroci pod vodstvom svojih učiteljev.

V veljavi nova razmejitev na Goriškem

V noči med 2. in 3. aprilom, točno opolnoči, je začela veljati nova dokončna meja med Italijo in Jugoslavijo na Kolovratu, v Brdih, Steverjanu in na Sabotinu. Na tem področju so že v preteklih dneh dokončali postavljanje novih mejnih kam-

nov. Do popravkov je prišlo na podlagi italijansko-jugoslovanskega sporazuma za reševanje starih mejnih sporov, ki so nastali ob neupoštevanju mejne črte, kot je bila zarisan in določena z mirovno pogodbo. S temi popravki je Italija pridobila nekaj ozemlja posebno na območju Kolovrata, Steverjana in Sabotina.

Števerjanski vestnik št. 2

Obsega poročila za februar in marec. Tako zvmemo o občnem zboru Kmečko-delavske zveze - sekcije SSK za Steverjan 19. marca; o obisku predsednika deželne vlade Comellija v Steverjanu 19. marca; o poročilu SKPD »F. B. Sedej« iz Steverjana na občnem zboru ZSKP v Gorici 5. marca; o nastopu mešanega zbora »F. B. Sedej« na reviji Primorska poje v Divači 11. marca; o obisku nadškofa Cocolina 12. marca, ki se je skupaj s področnim dekanom Marjanom Komjancem udeležil v Steverjanu seje župnijskega sveta; ter o poslovnem večeru, ki so ga števerjanski vinogradniki pripravili direktorju komisije za briška vina dr. Claudiu Fabru v gostilni Sirk na Pleševem.

Poleg teh poročil najdemo še kup novic: občinska seja 8. marca, kuhinjski tečaj, iz kulturnega življenja, mladinski zbor, pustošenje 1979, seja župnijskega sveta in ansambel Lojzeta Hledeta se odpravlja na gostovanje v ZDA.

Več strani je napolnila polemika med Slavkom Štekarjem, ki je poslal svoj odgovor na članek, kateri je izšel v lanskem Steverjanskem vestniku št. 6 ter med uredništvom lista. Na očitek Štekarja, da Steverjanski vestnik napredne vsedržavne stranke naziva zgolj z italijanskimi imeni (PCI, PSI), kar da zveni precej rasistično, za DC pa vedno uporablja naziv Krščanska demokracija, Steverjanski vestnik postreže s številnimi citati iz svojih člankov, kjer je dosledno pisano DC. Je pa tako, da te vrste polemike sicer marsikaj iznesejo in pojasnijo, toda prizadeti bo še naprej branil svoja stališča. - *ej*

Šport

PRVENSTVO MOSKE C LIGE

Olympia - CUS Benetke 1 : 3

(16 : 14, 5 : 15, 7 : 15, 6 : 15)

Olympia je v zadnji tekmi na domačem igrišču sprejela v goste beneški univerzitetni krožek, ki se je še pred kratkim potegoval za prestop v višjo ligo. Po drugi strani pa je goriška šestka že zdavnaj obsojena na izpad, saj zaseda zadnje mesto na lestvici. Morebitna zmaga ene ali druge ekipe bi pa ne povzročila večjih sprememb na lestvici, ker izgleda, da si je tržaški Bor že zagotovil napredovanje.

V takih okoliščinah bi Olympia lahko z nekoliko več odločnosti dosegla svojo prvo zmago v tem prvenstvu. Bil bi to seveda pravi športni podvig, saj je CUS že nastopal celo v drugi italijanski ligi in razpolaga z izrednim iglarskim kadrom.

Olympia je v prvem nizu vodila do štiri-najstice, ko je nekoliko popustila in dovolila, da je nasprotnik izenačil. Po ogorčenem boju pa je domača ekipa vseeno zmagala v prvem setu in zelo samozvestno začela tudi drugi niz. Ko pa so domačini že upali v zmago, se je na igrišču dogodil pravi preobrat. Gostje so uredili svoje vrste, izboljšali obrambo in v napadu pokazali nekaj izvrstnih kombinacij, ki so se vsakokrat uspešno zaključile. Hiba goriške ekipe pa je prav v tem, da v takih trenutkih popolnoma popusti in preda pobudo nasprotniku. Tudi sobotna tekma je potrdila to dejstvo.

Za Olympio so igrali: Antonič, Malič, Cotič Š. in M., Kuštrin, Soban, Tommasi, Bagon.

Do konca prvenstva manjkata še dve koli, v katerih bo Olympia igrala na tujem. Prihodnjo soboto bo nastopila v Vidmu z ekipo Scatolificio. - *F. B.*

Romanja se množijo

Po italijanskih statistikah število obiskovalcev raznih božjih poti iz leta v leto narašča. Zadnji koncil ni zamoril tako imenovanih ljudskih pobožnosti. Romarskih cerkev v Italiji ni ravno malo. Računajo, da jih je 1.480. Povprečno obišče letno vsako izmed teh svetišč vsaj 10.000 romarjev.

Slovenska skupnost je zborovala

Ob prisotnosti velikega števila članov in somišljenikov je bil v soboto 31. marca zvečer v goriškem Avditoriju drugi pokrajinski kongres Slovenske skupnosti. Na okusno in z zastavami in simboli SSK okrašenem odru, ob mizah s člani pokrajinskega vodstva stranke, so se v skoraj petih urah zvrstili govorniki, najprej predstavniki strank in organizacij, zatem pa delegati in člani, ki so v svojih besedah doprinesli tehten prispevek k poteku goriškega kongresa SSK.

Kongres je odprl pokrajinski predsednik Gradimir Gradnik, ki je v uvodnem poročilu podal nekaj misli v zvezi z delom Slovenske skupnosti na Goriškem in poudaril njeno nenadomestljivo vlogo v življenju naše manjšine.

Za njim je spregovoril predsednik deželne SSK Andrej Bratuž, ki je poudaril nekaj misli o vlogi slovenske stranke in sedanjih prizadevanjih SSK za manjšinsko povezavo v perspektivi evropskih volitev. Nato je kongres pozdravil novi tajnik tržaške Slovenske skupnosti Zorko Harej, ki je posebej poudaril pomen medsebojne povezave SSK v deželnem okviru. V imenu mladinske sekcije je pozdravil tajnik Milan Jarc, ki je orisal delovanje mladih.

Kongres so pozdravili vsi trije slovenski župani, Stanislav Klanjšček za Steverjan, Jožef Češčet za Sovodnje in Andrej Jarc za Doberdob. Goriški župan De Simone je poslal pozdravno pismo, ker je bil osebno zadržan.

Zatem so se na odru zvrstili predstavniki raznih političnih strank, od katerih je bilo tudi nekaj pokrajinskih tajnikov, kot za DC Longo, za PSDI Lodatti in za PLI Prandi, medtem ko so pozdravili za PCI Zorzenon, za PSI Waltritsch, za PRI Migliorini, za SDZL iz Nove Gorice Skarabot.

Sledili so še pozdravi osrednjih slovenskih organizacij. Za SSO je spregovoril predsednik Damjan Paulin, ki se je predvsem dotaknil glavnih vprašanj krajevnih politike, kulture in šolstva. Za SKGZ je prinesel pozdrav Edmundo Košuta in za Sindikate slovenske šole Anka Primožič. Na koncu je predsednik ZSKP Kazimir Humar v svojem pozdravu poudaril pomen Goriške v razvoju slovenske kulture.

Svoj pozdrav je v tehtnem nagovoru prinesel deželni tajnik in svetovalec Drago

Štoka, ki je posebej omenil nelahek sedanjí politični položaj. Z vso odločnostjo je nato obsodil nevarne namere preštevjanja slovenske manjšine, česar Slovenci v nobenem primeru ne smemo dopustiti.

Glavna točka kongresa je bilo politično poročilo, ki ga je imel pokrajinski tajnik stranke Marjan Terpin. V svoji podrobni razčlembi se je tajnik dotaknil vseh glavnih tem SSK na Goriškem. Posebej je analiziral notranjo organizacijo stranke, zlasti z vlogo sekcij, nato delo SSK in njenih predstavnikov v krajevnih upravah, posebej na pokrajini in v občinskih merilih. Terpin se je zaustavil ob politični vlogi SSK, ki je ostala vedno zvesta idealom, zaradi katerih je nastala nekdanja SDZ, in sicer demokraciji, političnemu pluralizmu z zavračanjem vseh totalitarizmov. Predvsem je podčrtal, da vidi v vlogi samostojnega nastopanja edino možno rešitev naših vprašanj. Poudaril je še sodelovanje z demokratičnimi strankami in odnose z matično domovino ter ocenil kot pozitivno dejstvo iskanje stikov z drugimi manjšinskimi strankami v državi.

Drugi del kongresnega večera je imel delovni značaj. Za predsednika občnega zbora je po razrešitvi starega vodstva bil izvoljen Mirko Spacapan. Najprej je bil govor o spremembi statuta in to v zvezi s predstavnštvom posameznih sekcij v pokrajinskem svetu. Tako bo sedaj novi svet obsegal skoraj štirideset članov. Kongres je nato potrdil seznam novih članov sveta, ki so jih predlagale posamezne sekcije. Ta bo nato na svoji prvi seji izvolil pokrajinsko tajništvo s tajnikom in predsednikom stranke.

Sledila je živahna debata, v katero so posegli mnogi člani stranke. Med raznimi posegi naj omenimo posebej one, ki so jih imeli Remo Devetak za sovedenjsko sekcijo, Danijel Pintar za štmaversko sekcijo in števerjanski podžupan Ciril Terpin. Zelo tehtno sta še nastopila krminski rojak in starosta SSK Ivan Prinčič ter član mladinske sekcije Marko Bukovec. Daljše poročilo o delu v pokrajinskem svetu je podala pokrajinska svetovalka Marija Ferletič. Deželni svetovalec Štoka pa je še poročal o prizadevanjih SSK in možnostih za skupen nastop manjšin na evropskih volitvah ter o potrebi iskrene pomoči matične domovine.

Ob zaključku je kongres soglasno odobril resolucijo, ki jo je predložil Emil Valentinčič ki se zavzema predvsem za izglasovanje globalnega zaščitnega zakona. Nadalje resolucija odločno zavrača vsako namero preštevjanja slovenske manjšine, saj bi to pomenilo izbiro tiste negativne poti, ki jo je za koroške Slovence izbrala avstrijska vlada.

Pokrajinski kongres Slovenske skupnosti je potrdil načelno in praktično politično pot in smer naše stranke, ki bo sedaj z novimi močmi lahko nadaljevala svojo aktivno vlogo v življenju naše manjšine na Goriškem.

Slovenci po svetu

Slovenci v Brisbanu (Avstralija)

Brisbane je glavno mesto severovzhodne avstralske zvezne države Queensland. Tudi v tem mestu živi skupina naših rojakov, ki so povezani v društvo »Planinkas«. Na jesenskem sejmu so razne dobrodelne organizacije tega mesta postavile svoje stojnice in tudi društvo »Planinka« je imelo svoj »štant«. Prodajali so slovenske kuharske in pekarske posebnosti.

Se sanjalo pa se jim ni, pravi poročevalec v slovenskem avstralskem mesečniku »Misli«, da bodo doživeli tak naval. Predstavili so se s slovensko kuhinjo, pravi, ter z velikimi črkami razložili, kdo smo in kaj imamo. Veliko stojnic je prodajalo razna domača peciva, pa nikjer ni bilo tolikšnega povpraševanja kot ravno po naših dobrotah. Pogosto so stale pred stojnico kar cele vrste ljudi, ki so kupovali potico, kranjske klobase in drugo. Čeprav so naše cene bile višje od drugih, je bilo že v soboto prodano vse, kar smo pripravili za oba dneva. Naše pridne gospodinje so se morale potruditi in v nočnih urah nadomestiti razprodano. Tako so bile police v nedeljo spet polne in zopet so se kaj hitro praznile. Imeli smo mnogo kupcev različnih narodnosti, pa niti ene pritožbe. Ker so se mnogi zanimali, kdo smo in od kod, smo obesili tudi zemljevid Slovenije, da je bila razlaga lažja. Hvalili so naše dobrote, se zanimali za naše kuhinjske recepte, pa tudi filmanja in slikanja naših kuharic ni manjkalo.

Grozotne številke

Brali smo, da je v Trstu vsak teden več kot 30 splavov. V šestih mesecih je bilo v naši deželi 1.639 splavov, od teh v Trstu 600. V Trstu je bilo v januarju 158 rojenih, mrtvih pa 396.

Zakonski osnutki o globalni zaščiti Slovencev se tudi na to ozirajo? Kako bomo zavarovali naše ljudi pred to morijo?

★
VELIKONOČNA ŠTEVILKA našega lista prihodnji teden bo izšla na osmih straneh. Objavila bo tudi voščila za praznike. **Vabimo naša podjetja in ustanove, da voščila objavijo tudi v našem listu. Sprejemamo jih do torka 10. aprila opoldne.**

OBVESTILA

Slikar Andrej Košič iz Gorice razstavlja od 30. marca do 6. aprila svoje akvarele v Trstu v občinski umetnostni dvorani, trg Unità. To je njegova 47. osebna razstava od leta 1954, ko je z njimi pričel. Čas obiskov: ob delavnikih od 10-13 in 17-20, ob nedeljah od 10-13.

Velikonočna duhovna obnova za članice in prijatelje slovenske Vincencijeve konference v Trstu z mašo bo v ponedeljek 9. aprila ob 17. uri pri šolskih sestrah v ul. delle Docce 34. Iskreno vabljeni.

Mestno gledališče ljubljansko bo v okviru SSG iz Trsta gostovalo v Kulturnem domu z dramo I. Cankarja »Kralj na Betajnovi« in sicer: v četrtek 5. aprila ob 20.30 red D in E; v petek 6. aprila ob 16. uri red H in I, ob 20.30 red A; v soboto 7. aprila ob 20.30 red B in F; v nedeljo 22. aprila ob 16. uri red C in D.

Razpis natečaja. Tržaška občina razpisuje natečaj za mesto prevajalca slovenskega jezika. Pogoji so naslednji: najnižja starost 18, najvišja 35 let, izjemni posebne zakonske predpise; diploma višje srednje šole. Prošnjo na kolikovanem papirju s predpisanimi dokumenti je treba predložiti na generalnem protokolarnem občinskem uradu v Trstu do 27. aprila 1979 do 14. ure. Vsa potrebna pojasnila in program izpitov se dobi v občinski palači v Trstu, 2. nadstropje, soba št. 92.

DAROVI

Za katoliški tisk: vedno zvesta bralka Katoliškega glasa iz Boljunca 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Veronika v spomin na pok. Silvijo Ferlat 10.000 lir.

Za cerkev v Doberdolu: namesto cvetja na grob Marije Lazar, mame g. župnika so darovali: učiteljski zbor iz Doberdola 25.000, doberdolski verniki 193.000, SKD »Hrast« za župnijski dom 30.000 lir.

Za goriške skavte: Milka Goričan 5.000 lir.

Za zbor »Brda« Krmin-Plešivo: učiteljski zbor in starši otrok osnovne šole »Albert Sirk« iz Sv. Križa pri Trstu namesto cvetja na grob učitelja Ljuba Toroša, ki je poučeval tudi v Sv. Križu 73.000 lir.

Za skupnost Družina - Opčine: sin Andrej Kocjančič ob prvi obletnici smrti očeta Josipa 10.000; Lidija in Viktorija v spomin na pok. Renata Hrovatin 20.000; prve obletnice smrti Zore Križmančič se spominja hči Zalka in daruje 10.000; družina Kralj v spomin Renata Hrovatin in Franca Križmančič 5.000; Lojzka in Ivan Grgič (Gropada 85) ob prvi obletnici smrti Zore Križmančič in brata Karla Grgič 10.000; N. N. 50.000; Anica Perentin v spomin drage Marije Lazar iz Idrije 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: starši Marka Populina ob drugi obletnici njegove smrti 20.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Antonija Filipčič v spomin pok. Gvida Adami 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Bralci pišejo

Seminar za šolnike

Bolj od daleč sem sledil delu zadnjega seminarja za šolnike v Trstu. Kakor vsako leto me je tudi letos prevzel neke vrste strah, združen z vprašanjem: Kaj prejemajo od te množice šolnikov, ki je napolnila Kulturni dom, naša slovenska skupnost, naša kultura, jezik, naša slovenska narodna zavest? Koliko delo, trud in žrtve teh šolnikov pripomorejo k temu, da so naši mladi ljudje bolj zavedni, pošten, dobri, navdušeni pri iskanju smisla svojemu delu in cilja svojemu življenju? Delo šolnikov je težko, večkrat nevhvalno, a zdi se mi, da mu manjka prava smer. Tisti, ki nas opazujejo, strmiijo nad številom naših šolnikov, a so morda zaskrbljeni nad učinkovitostjo njihovega dela in njihove prizadevnosti. Ali se res ne da več narediti, doseči, ustvariti?

e.1.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi ob ponedeljku do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 8. do 14. aprila 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Čarobni otok«. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Ljudje pred mikrofonom. 12.30 Poslušajmo spet. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Slike iz planinskega sveta. 9.05 Dalmatinske pesmi. 9.30 Filološki utrinki. 10.00 Zborovsko petje. 11.00 Današnje branje. 11.35 Radi smo jih poslušali. 12.00 Ribe in morje. 13.15 Slovenski samospevi. 13.30 Socialna problematika. 14.10 Kulturna beležnica. 14.20 Glasbeni ping pong. 16.30 J. Ribičič: »Miškolina«. 16.50 Odmev iz Španije. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Orkestri in zbori. 9.30 Slovenski naravni dragulji. 10.05 Oddaja za vrtec. 10.15 Glasba v baroku. 11.00 F. Jeza: »Moč ljubezni«. 11.35 Plesi 20. stoletja. 13.15 Vokalna glasba. 14.10 Literarni utrinki. 14.20 Od prvih uspehov do danes. 15.00 Mladi izvajalci. 15.35 Postni govor. 16.30 Čudoviti otroški svet. 16.45 Duhovne pesmi. 17.05 Mi in glasba. 17.35 S pesmijo po svetu. 18.05 Problemi slovenskega jezika. 18.20 Lahka glasba.

Sreda: 8.05 Na prstu Glinščice. 9.30 Male besede o velikih stvareh. 10.05 Operna glasba. 10.45 Oddaja za šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Pesmi brez besed. 13.15 Od solista do zbora. 14.10 Mladi pisci. 14.20 Ključite Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 17.05 Skladatelj Lojze Lebič. 18.05 »Snubač«, enodejanka. 18.40 Naši stari znanci.

Četrtek: 8.05 Jutrzanji almanah. 9.05 Pesmi s festivalov. 10.05 Slavni izvajalci. 11.00 F. Jeza: »Moč ljubezni«. 11.35 Rock in folk opere. 13.15 Naši zbori. 14.10 Danes bomo govorili o... 14.30 Vodič po glasbeni umetnosti. 15.35 Violinist Igor Ozim. 16.30 Kje je napaka? 17.05 Mi in glasba. 18.05 Svoboda je terapija.

Petek: 8.05 Ženska stran neba. 9.30 Iz beležnice Irene Zerjal. 9.40 Skladbe davnih dob. 10.05 Simfonični koncert. 11.35 Pojejo domači solisti. 12.00 V starih časih. 12.30 Ljudske prvine v simfonični glasbi. 13.15 Primorska poje 1979. 14.10 Mladi znanstveni raziskovalci. 14.20 Gremo v kino. 15.00 Nabožni navdih v glasbi. 15.35 Postni govor. 15.50 Trio Lorenz. 16.30 Otroški vrtljak. 17.05 Koncert Huberta Berganta. 18.05 Kulturni prostor. 18.20 Skladbe za godalni orkester.

Sobota: 8.05 Orkester. 9.05 Umetnost fuge. 10.05 Z naših koncertnih odrov. 11.00 Čast in družba. 11.35 Domači solisti. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.10 Dva kraja v šestih slikah. 14.30 Operna glasba. 15.35 Trio di Trieste. 19.30 Odprimo knjigo pravljic. 16.40 Skladbe za harfo. 17.05 Mi in glasba. 18.05 E. Gregorin-R. Tominec: IN-RI. Izjava Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

★

POSTNI GOVORI na radlu Trst A ob 15.35

Petek 6. aprila: »Če hočeš priti v življenje, spolniju zapovedi!« - Dr. K. Humar.

Torek 10. aprila: »Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.« - Župnik Anton Prinčič.

Petek 13. aprila: »Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta.« - Župnik Jože Jurak.

DAROVI

Za kapelo p. Leopolda v Domju: N. N. Trst 20.000; N. N. Trst 10.000; N. N. Trst 5.000; N. N. Boršt 5.000; N. N. Trst 10.000; N. N. Trst 10.000; E. Z. Trst 10.000; N. N. Trst 5.000; Ana Merola, Trst 2.000; Viktorija Vascotto, Trst 10.000; N. N., Domjo za križev pot 10.000 lir.

Za lačne po svetu: Ivanka Stibilj v spomin svojih dragih pokojnih 15.000; N. N., Rupa, 5.000; Terezija Kovic, Rupa, 5.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Ana Marušič 10.000; Terezija Kovic 5.000; N. N. Peč 10.000; Jean Sajé, Francija 290.680 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo